

Posudek oponentky

na rigorózní práci Mgr. Michala Vítka „Nové Lex Mercatoria“

Rigorózní práce se zabývá v české literatuře nepříliš zmiňovaným tématem lex mercatoria, téma práce velice vítám. Vzpomínám si, když mi počátkem devadesátých let Prof. Günther Teubner věnoval svůj rukopis k budoucí práci lex mercatoria jako „global Bukovina“, že jsem se ho ptala, proč Bukovina: on mi odpověděl, že Bukovina je pro něj neuchopitelným pojmem, pod kterým si nedokáže nic představit a tak je to i s lex mercatoria. Jako osobě s maturitou ze zeměpisu mně byl pojem „Bukovina“ znám, ale s lex mercatoria jsem na tom stále obdobně, jako byl tehdy Prof. Teubner, přestože od té doby se pojmu lex mercatoria literatura věnuje poměrně často. Je to stále téma především teoretické, ale je dobře, že autor vnáší toto téma i do české literatury, kde se názory zahraničních autorů dosud příliš neobjevovaly.

Rigorózní práce je celkem vhodně systematicky uspořádána, sestává z pěti kapitol, dále vnitřně rozčleněných, jimž předchází Úvod a po nichž následuje Závěr. Cílem práce, jak autor uvádí na s. 8, je definovat fenomén lex mercatoria jako svébytný právní řád a jasně formulovat jeho právně teoretická a obsahová východiska. Autor vychází z tezí, které korespondují osnově práce. První kapitola uvádí pojem „nové lex mercatoria“ (NLM), kde je prezentována řada názorů, vyslovujících se v té či oné míře pro tento pojem, postrádám tak názory opačné, zejména zcela negativní názor, který opětovně vyslovuje slavný Prof. Paul Lagarde – názor, který svého času vzbudil pozdvižení.¹ Negativně se vyslovují i někteří čeští představitelé, které také v práci postrádám. To by měl autor doplnit při ústní obhajobě. Druhá kapitola popisuje genezi NLM. Třetí kapitola se věnuje již přímo teorii NLM, je velice zajímavá, líbí se mi kladené otázky. Dotaz ke s. 49: jedná se skutečně o normy? Lze vymezit LM jako souhrn norem? Čtvrtá kapitola se zaměřuje na hmotnou stránku NLM, autorovi trochu vyčítám, že příliš čerpá, a to přímo, ze zahraniční literatury. Měl by se spíše zajímat o

¹ Approche critique de la lex mercatoria, in: Le droit des relations économiques internationales: Études offertes à Berthold Goldman, Paris: Librairies Techniques (1982), s. 125 n.

původní prameny, když je popisuje. Např. v rámci Haagské konference mezinárodního práva soukromého již byly přijaty v r. 2015 Principy volby práva v mezinárodních obchodních smlouvách, zatímco autor uvádí ještě návrh z r. 2012, který patrně převzal ze studie Symeonidese, kterého alespoň řádně cituje. Pátá kapitola se zabývá procesní stránkou NLM, i zde jsou již překonané prameny, zejména argumentace § 37 ZRŘ, ten už neplatí (s. 105). To jsou prohřešky, které by se u doktoranda objevovat neměly, NB když se tématem zabývá ve své disertaci. Proč nelze zrušit rozhodčí nález jako takový? (dotaz k tvrzení na s. 104). Tuto partii by měl autor ještě hlouběji promyslet. V Závěru se autor vyslovuje k nastaveným hypotézám a perspektivě NLM jako svébytného právního řádu.

Rigorózní práci hodnotím přes uvedené připomínky (které necht' autor bere jako konstruktivní podněty pro svou další práci) pozitivně, autor se zaměřil na řadu otázek, jejichž zpracování v české literatuře je cenné. Používá literaturu českou i zahraniční, bohužel z české literatury opomíjí (doufám, že nikoli záměrně) aktuální práce učitelů Právnické fakulty UK, které by mu možná pomohly práci aktualizovat a objektivizovat. Práce je psána poněkud kostrbatým jazykem, na mnoha místech je znát anglický originál, z něhož autor přímo čerpal. Úrovni doktoranda nejsou zcela adekvátní ani četné překlepy, např. koncensus či concens – passim, či komolení jména Teubner na Taubner (passim v textu, v poznámkách pod čarou správně), aj. To všechno autor doufejme napraví v disertační práci.

Práci přes připomínky doporučuji k ústní obhajobě a navrhuji, aby po úspěšné obhajobě a úspěšném vykonání rigorózní zkoušky byl Mgr. Michalovi Vítkovi přiznán akademický titul JUDr.

V Praze dne 4.3.2016

Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.